

CEES-REIN VAN DEN HOOGENBAND

WARMER BAKKER EN MAN

Zijn professor in Maastricht noemde hem ooit de warme bakker. Goed in het bakken van verbindingen. Menselijk, joviaal en toegankelijk. Jarenlang clubarts bij PSV en sportambassadeur van onze stad. Directeur van TopSupport en arts van het Olympische team. Vader van Pieter en twee minder beroemde kinderen. En opa. Hij ziet zijn kleinkind al voor oranje zwemmen. „Nee, ik grap maar wat.”

TEKST: RIA KERSTENS FOTO'S: PATRICK MEIS

Cees-Rein van den Hoogenband (62) pendelt heen en weer tussen Eindhoven en Papendal. In zijn kantoor bij NOC*NSF is hij sinds oktober 2010, naast zijn directeurschap bij TopSupport, twintig uur per week druk met zorgen dat het 'ons' Olympische team in Londen aan niets ontbreekt. Zijn tweede taak is het opzetten en verder vervolmaken van drie sportmedische centra; in Amsterdam, Heerenveen en op Papendal.

Natuurlijk naar voorbeeld van zijn 'eigen' sportmedisch centrum naast het, naar zijn zoon vernoemde, Eindhovense zwemstadion. Want de medische zorg voor topsporters in Nederland is versplinterd en diffuus. Er zijn maar 900 mensen in ons land fulltime met topsport bezig. Die hebben geen 200 verschillende artsen of 500 fysiotherapeuten nodig. Ze hebben wel recht op drempelloze, gecentraliseerde, gespecialiseerde zorg. Eindhoven is bijna zover, de andere drie hoopt Cees over een jaar helemaal op and running te hebben.

Dan staat hij op om de deur van zijn kantoor te sluiten. Dat praat rustiger. Misschien ook prettig voor de collega's want Van den Hoogenband heeft humor en zijn lach buldert niet alleen door zijn kantoor, maar over de hele gang. Hij mist zijn oude baan als clubarts geen minuut. In zijn rol als medisch adviseur hangt hij nog wel een keer of drie in de week aan de telefoon met opvolger Rolf Timmermans. „Over kleine dingetjes waarvoor hij de steun van een ouwe lul nodig heeft”, zegt Cees-Rein met de nodige zelfspot. „Ik ben, als diepgewortelde

PSV-fan, nog altijd bij alle thuiswedstrijden en sommige uitwedstrijden. Het blijft mijn club. Hoe je het ook went of keert.” Maar ook hij maakt zich zorgen. „Ook ik had gehoopt dat we dit seizoen door zouden breken en de landstitel zouden pakken. Nou brengen we die helaas op een presenteerblaadje naar 020. Ja, die naam kan ik niet uit mijn strot krijgen”, zegt hij lachend. „Vreselijk dat mijn club geen landstitel pakt.”

Hij heeft bewondering voor de manier waarop Tiny Sanders en de zijnen de zakelijke problematiek binnen PSV aanpakken. „Alle hulde voor de fantastische deal met de gemeente. Chapeau. En technisch gezien: je hebt wel eens van die jaren dat het tegenzit. Dat hebben we eerder meegemaakt. Ik ben 24 jaar clubarts geweest en ken ook de mindere periodes.” Over het verdwijnen van Fred Rutten zegt hij: „Natuurlijk is het behalen van de KNVB-beker ook zijn verdienste. Ik geloof niet zo in het schokeffect van trainers. Aan de andere kant, en dat heeft niets met Rutten te maken, als de vonk er niet meer is, houdt het op. Guus heeft dat ook gehad. Dat vergeet iedereen. Na zijn eerste succesvolle episode, is hij ook vertrokken. Toen lukte het even niet meer. Dat gebeurt. In de chemie tussen trainers en spelers gaat het soms gewoon een keer mis. En iedere trainer heeft een bepaalde houdbaarheidsdatum, hoe je het ook wendt of keert. Daar heb je als clubarts gelukkig geen invloed op...”

Sportambassadeur

Niet veel mensen weten dat Van den Hoogenband, samen met een aantal andere Eindhovense coryfeeën, sportambassadeur van

Eindhoven is. „Dat clubje bestaat uit Joop Veelenturf, Henk van Hulst, Paul Haarhuis, Cor Vriend, Harry van Raaij, en ik zei de gek. Gevraagd en ongevraagd adviseren we Joost Helms, de huidige wethouder van onder andere sport. Maar wij worden ook gebruikt om een lobby in te zetten. Om het EK zwemmen binnen te halen bijvoorbeeld. Dan zegt Joost: 'Zeg Cees, wil jij eens moeite doen?' Of hij spoort Joop Veelenturf aan om de hockeyfinales hier naar toe te halen. Dat soort dingen. Wij zijn een clubje van vrijbuiters binnen de gemeente Eindhoven. Roeren een beetje met de vinger in de pap en adviseren het gemeentebestuur.”

Als reactie op de vraag of de Gennepark een tweede Papendal gaat worden, reageert Cees-Rein als een kwajongen. Dempt zijn stem en zegt met glinsterende oogjes: „Goed dat de deur dicht is! Laat ze het hier maar niet horen. Ja, als het aan mij ligt wel. Ik weet niet of het een tweede Papendal moet zijn, maar dat het een hoogwaardige sportfaciliteit aan het worden is, dat is zeker. Ik moet het gemeentebestuur van Eindhoven een groot compliment geven voor het binnenhalen van de Fontys Sporthogeschool. Dat is een wereldmove! Daar krijg je in een klap 2000 studenten mee in de Gennepark. Wat daar voor een impuls uit komt! Sportmensen die we voor allerlei projecten kunnen inzetten; ook maatschappelijke. Dat gaat de stad veel opleveren.”

„Er zit al een mooi ijsstadion, een schitterend Pieter van den Hoogenband Zwemstadion, Oranje Zwart, een grote sporthal, RPC en FC Eindhoven. Er zijn niet veel steden die dat

DIE HET VLEES SNIJDT

hebben. Bovendien hebben we de hotelaccommodatie van Van der Valk. Die zit daar uitermate strategisch en Rick Polman is erg sportminded. Maar er zijn best nog een paar plekken waar wat verbetering nodig is. Ik weet dat het gevoelig ligt, maar dat hockeystadion moet er komen. En er moet een oplossing gezocht worden voor het oude stadion van FC Eindhoven. Ik ben geen echte fan maar ik ben blij dat die club er is. Ze verdienen een goede accommodatie. Bij het hockey moet ook nog wel wat gebeuren. Een fusie tussen EMHC en Oranje Zwart om maar weer eens een knuppeltje in het hoenderhok te gooien. Ach ja, ongevraagd advies van de sportambassadeur..."

Kneuterige politiek

Behalve de slimste, de gulste, de gekste, en de beste binnenstad, ook de sportiefste? „Sporttechnisch gezien en qua output horen we bij de toonaangevende steden van Nederland. We hebben alleen in de politiek nog wat weerstand tegen topsporten. Dat is jammer want daarmee negeren ze de enorme economische spin-off die hierdoor gegenereerd wordt. We hebben met zwemmen en waterpolo drie EK's in Eindhoven gehad. Reken maar eens uit hoeveel economisch effect dat heeft gehad. Miljoenen. Dat wordt niet genoeg gewaardeerd en daar heb ik wel eens moeite mee. Niet door het gemeentebestuur hoor, die zien dat wel, maar de politiek kan in mijn ogen wel eens wat kneuterig reageren op dit soort dingen. 'Wij zijn niet voor topsport', hoorde ik laatst iemand van de PvdA roepen. Dan denk ik: je mag onze lieve heer op je blote knieën danken dat je het hier hebt. Daar heb je allerlei leuke hobby's mee kunnen financieren. Alleen al de toeristenbelasting die door al die bezoekers wordt betaald. En de omzetten in de horeca. Daar mag vanuit de politiek wel iets meer waardering voor komen. Als er straks weer medailles worden uitgereikt staan ze allemaal weer vooraan."

Olympische Spelen

In Londen wordt druk gebouwd aan het Olympisch dorp. Cees-Rein is er al een paar keer geweest. „Het is echt een dorp, compleet met alles er op en er aan. Twee weken lang worden daar tussen de 12 en 13.000 mensen opgesloten. In flats. Mooie flats met ieder zijn eigen faciliteiten. Daar ben je tot elkaar veroordeeld. In onze eigen flat richten we onze kantoren in, heb ik mijn eigen medische ruimtes, een apotheek, laboratorium, en voor iedereen mooie

kamers met goede bedden en prima sanitaire voorzieningen. In het dorp is een wasserij, speelhal, bioscoop, postkantoor, bank. Zelfs een tattooshop. Dat is een giga organisatie. Er zijn grote eetzaal waar tegelijkertijd 3500 tot 4000 mensen kunnen eten. Met al het eten dat je maar kunt bedenken. Alles top of the bill. Daar zijn de verleidingen groot. We leren onze atleten nu hoe ze zich aan hun eigen voedingsdiscipline moeten houden. Er zit zelfs een MacDonalds in het dorp. Want ja, dat is een sponsor."

„Discipline is belangrijk. Het is toch zonde als je jaren traint en je op de OS gevelde wordt door een simpele diaree. Dat hebben we met Pieter van nabij meegemaakt. Die was in topvorm voor de wereldkampioenschappen in Barcelona. Loopt hij drie weken van te voren een ernstige voedselvergiftiging op. Weg wereldkampioenschap door het eten van twee dubieuze broodjes."

Op je eigen wc

Om dat te voorkomen zijn er protocollen. Natuurlijk mogen de Nederlandse sporters best handen schudden. Dat hele verhaal is volgens Van den Hoogenband uit zijn verband getrokken.

Maar infectiepreventie staat bovenaan de prioriteitenlijst van de chef-arts. „Zoals Maurits Hendriks (chef de mission) eerder zei: 'We hebben meer medailles verspild met een eenvoudig griepje dan met een kapotte kruisband.

'IN DE POLITIEK IS NOG WAT WEERSTAND TEGEN TOPSPORTEN. DAT IS JAMMER'

Het gaat om simpele dingen die iedereen eigenlijk wel weet maar die er ingeslepen moeten worden. Handen wassen, naar de wc gaan op je eigen kamer in plaats van in de eetzaal, alleen verpakte etenswaren eten en voeding die goed doorgebakken is. En nee, het is niet verstandig om op een receptie te gaan staan waar iedereen loopt te hoesten en te proesten.

Dat zijn de bronnen."

Maar er is meer. Want in het dorp komt de wereld samen. En op die wereld zwerven bacteriën en virussen rond die we in Nederland niet kennen. „Daarom is een goed vaccinatieprogramma belangrijk. Daar werken we aan met het RIVM. Zij zoeken uit waar en welke haarden er in de wereld zitten, zodat wij onze sporters specifiek kunnen inenten. Daarnaast zijn voedingssupplementen belangrijk want die dragen bij aan de versterking van het immuunsysteem. Op topsportniveau telt elk detail. Wij pakken twee paracetamol's en zieken uit, maar voor een topsporter is dat het verschil tussen een bronzen medaille en een zesde plaats."

High Performance Center op het dak

De grote polikliniek in het dorp is uitgerust met alle denkbare techniek en medische kennis. Maar iedere sporter wil zijn eigen team meenemen en er zijn accreditatieproblemen. Daarvoor bedacht de chef de mission een High Performance Center op het dak van een winkelcentrum op slechts 300 meter afstand van de 'Nederlandse' flat. „Dat is een briljante zet van Maurits. Veel van onze teamsporten weten zich helaas niet te kwalificeren. We hebben veel individuele sporters maar de teams tellen vrij zwaar mee voor het aantal accreditaties. Dat betekent dat niet alle begeleiders mee het dorp in kunnen; het aantal begeleiders is afhankelijk van het aantal sporters. Dus zetten we tenten op het dak van dat winkelcentrum. Daar komen zes behandelkamers waarin we de niet geaccrediteerde, maar wel noodzakelijke begeleiders aan het werk kunnen zetten. Ruimtes voor videoanalyses, voor teambijeenkomsten, een waar de atleten zich kunnen terugtrekken om met hun coach kletsen, te e-mailen, internetten, de krant lezen of tv te kijken. Het kost een vermogen maar we hebben de steun van Heineken."

Van den Hoogenband ziet de Olympische medailles voor Nederland al glimmen. Vooral voor Ranomi Kromowidjojo. Een voorspelling die nogal wat druk op haar schouders legt. „Dat wordt onze koningin van de Spelen. Dat meisje kan dat. Zij heeft alles in zich wat een topsporter groot maakt. Ze heeft aan Jacco de beste zwemcoach ter wereld en we houden haar scherp in de gaten. Ook medisch. Daar gaat niets mee mis. Zij is in alle opzichten een wereldtopper. Maak je geen zorgen, zij kan

die druk wel aan; Ranomi laat zich door niets imponeren. Dat wordt een hele grote; een van onze legendarische sportmensen.”

Vader en opa

In alle artikelen die er over Cees-Rein op Google te vinden zijn staat alles over zijn carrière, maar nauwelijks iets geschreven over zijn privéleven. Zijn vrouw heet Astrid en hij heeft behalve Pieter nog twee kinderen: Veronique en Robert. Dat is het wel zo'n beetje. „Dat vind je ook niet op Google”, zegt hij lachend. Maar hij wil best wat vragen beantwoorden. „Of ik zelf sport? Ja hoor. Ik ben geen jongen die gaat golfen. Wel geprobeerd hoor, maar ik vind er niks aan. Sport is voor mij zweten en moe worden. Met Astrid ga ik twee keer in de week spinnen bij Harks om mijn conditie op peil te houden. En verder loop ik al vier jaar te mekkeren dat ik niet meer kan voetballen sinds ik mijn kniepees scheurde tijdens een wedstrijd met de PSV veteranen tegen Someren. Het gaat nu weer een stuk beter, dus ben ik regelmatig met mijn hond aan het joggen en weer aan het fietsen. Nu in training voor de Tour d'Asperges.”

Op de vraag waar hij blij van wordt, antwoordt hij met een bulderende lach. Nee, dit soort vragen is hij niet gewend. Maar hij antwoordt toch. „Ik word er blij van als mensen zich ontwikkelen. Als ze gebruik maken van hun capaciteiten. Ik kan heel slecht tegen mensen die onderpresteren, die er niet uithalen wat er in zit. Ik houd van mensen die zeggen: laat mij maar even. Daar geniet ik van. Zeker als dat jonge mensen zijn. Mensen die in zichzelf geloven en investeren.” Cees-Rein heeft die drive zelf ook. „Er zijn heel veel dingen die ik niet kan. Ik ben bijvoorbeeld wetenschappelijk van non-valeur. Ik werkte in mijn beginperiode aan de universiteit van Maastricht. Mijn toenmalige professor zei: 'Het is helemaal niet interessant wat je niet kunt. Jij bent mijn warme bakker. Jij kunt goed schmieren, goed met de patiënten opschieten en het vak leuk verkopen.' Ik heb dus van ome Ko geleerd dat het heel belangrijk is dat je mensen dingen laat doen waar ze goed in zijn.”

Geldt dat ook voor zijn kinderen? „Ja. Ik geloof meer in stimuleren dan in straffen. Pieter heeft het uiterste uit zijn carrière gehad. Daar

PIETERTJE, KOM MAAR EFKES WISSELEN JONGEN

Nie mee z'n alle op un klutje!! Wie kent de pindakaasreclame niet? Cees-Rein heeft er een mooie anekdote over. „Pieter initieerde de reclame eigenlijk zelf. Tijdens een lezing bij Unilever vraagt presentator Umberto Tan hem naar zijn voetbalverleden. Hij antwoordt: 'Dat was in de tijd dat mijn vader chirurg in Maastricht was en ik, samen met mijn vriend Boudewijn Zenden, bij de F-jes van Leonidas voetbalde. Nou ja, hij voetbalde, ik plukte alleen de madeliefjes uit het gras en deed mee voor de reep chocolade op het eind'.

Zit er een marketingman in de zaal. Die loopt na afloop naar Pieter toe en vraagt of ze iets met hem in de nieuwe pindakaasreclame mogen doen. Dat vond hij prima. Vier weken later belt Pieters manager hem op om te vertellen dat de commercial klaar is. Pieter en ik lagen meteen in een deuk van het lachen toen we hem zagen. Vooral ook om die grap 'Skupt maar gewoon tegen die bal aan, 't is oe moeder nie'. Maar Astrid en mijn schoonmoeder vonden het helemaal niks. In het filmpje maakten ze Brabant belachelijk en niemand zou toch weten over wie het ging. In die eerste versie stond Pieters naam nog niet in beeld in het shot waarin hij in de dug-out zit. Die reclamejongens lieten een onderzoek doen. Van de tweeduizend mensen die er naar keken was er maar één die niet wist over wie het ging. Een tijd later liggen Astrid en ik in bed in Shanghai tijdens het WK Zwemmen. Er komt een bericht binnen op Astrids mobiel: 'T is oe moeder wel!' Hadden ze de Gouden Loekie gewonnen. Dat was de eerste keer dat Pieter ergens niets voor had hoeven doen en toch zijn zakken kon vullen.”

Cees-Rein is trots op alle drie zijn kinderen. „Maar Pieter heeft, even los van mijn andere kinderen, een exceptionele prestatie neergezet.”

FOTO: ROBERT VOS

heeft mijn jongste zoon het wel eens moeilijk mee. Robert doet het hartstikke goed en daar ben ik ook heel erg trots op. Hij werkt nu bij een sportmarketingbureau in Ouderkerk aan de Amstel. Daar zitten ze hem achter zijn kloten. Dat vind ik prima. Dat inspireert hem.”

„En verder? Ik ben niet een echte huisman nee. Er zijn wel eens fases in mijn leven geweest dat mijn kinderen mij thuis rondleidden om te vertellen waar ze sliepen. Ja, ik was echt de man die het vlees sneed op zondag.

‘ALS IK GEEN MAGNETRON HAD GEHAD, WAS IK VERHONGERD’

Vooral in de tijd dat ik als chirurg hard werkte en nachtdiensten draaide.” Schuldgevoel? „Ja, soms wel. Maar ik kan goed verdringen. Dat is een normaal menselijk mechanisme. Mijn familie weet dat ik niet gelukkig ben als ik alleen maar thuis moet zitten. Ik ben geen man die achter de Sanseveria's kruipt. Toen ik op mijn 58e stopte als chirurg dacht iedereen dat ik met pensioen ging. Maar nee, ik ging gewoon iets anders doen. Bovendien heb ik de onhebbelijke gewoonte om meteen 'ja' te zeggen als er iets leuks voorbij komt. Daarna bedenk ik pas wat de consequenties zijn. Maar het zou ook alleen maar lastig zijn als ik thuis ging zitten. Ik heb ook geen groene handjes; alleen grasmaaien is leuk. Therapeutisch grasmaaien zoals mijn collega dat altijd noemde. Dan kan ik even mijn blik op oneindig zetten en mijn hersens op nul.”

Met zijn dochter de hockeyvelden afstruinen deed hij ook niet. „Nee, en ik werd – nou, dat is misschien iets te zwart-wit gezegd - pas echt belangstellend naar Pieters zwemcarrière toen de fase van de Brabantse kampioenschappen achter de rug was. Mijn kinderen hebben het daar wel eens moeilijk mee gehad. Dan gaven ze me dat aan en beloofde ik weer beterschap. Vandaag de dag is het niet veel anders. Klinkt

het: 'Je hebt je kleinkinderen al twee weken niet gezien. Ik houd heel veel van mijn kleinkinderen! Dan denk ik: godverdomme, je hebt gelijk.'

„Maar ik ben wel een leuke opa. Ik voetbal met mijn kleinzoon en ga naar de dierentuin met mijn kleindochter. Als ik die oude zeverzaken vroeger over hun kleinkinderen hoorde dacht ik: houd eens op zeg. Nou ben ik zelf tien keer zo erg. Astrid, mijn vrouw, maakte laatst een filmpje van Daphne, het 4-jarige dochtertje van Pieter en zijn vrouw Minouche. Wat zie ik: Daphne ligt bovenop het water! Dan zie ik het voor me; spookt het meteen door mijn kop: 'Lane 4, we present you: Daphne van den Hoogenband!' Dan zegt iedereen: 'Jij gekke idioot! Ouwe mafketel, doe toch eens normaal!' Ja, dat heb ik dan weer. Mensen die opscheppen over hun kleinkinderen? Die begrijp ik wel.'"

Twee zonen. Pieter en Robert; voormalig waterpolo international die na twee schouder-

operaties moest stoppen met zijn sport. Albei heel sportminded waarvan een absolute blikvanger. En dochter Veronique. Die moest zeker helemaal om de aandacht vechten? „Nee”, klinkt het uit volle overtuiging. „Dat is de verstandigste van de familie. Die heeft zich nooit mee laten slepen in die ongein. Wij zijn natuurlijk allemaal een beetje gek. Mijn vrouw en mijn twee zoons hebben ook altijd alles in het belang van de sport gezet. We aten nooit met elkaar. Als ik geen magnetron had gehad, was ik verhongerd. Veronique is een heel vrolijke, gezellige meid, die laveerde daar mooi tussendoor. Vond ook alles leuk, ging mee naar de Olympische spelen naar haar broertje kijken. Ze hockeyde bij Geldrop en ging haar eigen gang. Kon zichzelf ook heel goed vermaken. Toen ze ging trouwen zei ze: 'Pap, ik vind het zo leuk om thuis in de tuin te trouwen.' Nou schat, dan gaan we dat toch doen. Dat is een typisch voorbeeld van Veronique, die hecht daar aan. Maar ze heeft zich nooit beklagd. Misschien ben ik daar blind voor geweest, maar ik heb niet de indruk. Misschien

moet je 't haar zelf vragen.' Hij is trots op alle drie zijn kinderen. „Maar Pieter heeft, even los van mijn andere kinderen, een exceptionele prestatie neergezet. In Peking, vlak voor zijn laatste wedstrijd, zaten we samen op bed. Ik zei: Piet, heb je je ooit wel eens gerealiseerd hoeveel plezier je mij hebt gedaan met je carrière? Hij keek me met grote glazige ogen aan en zei hij: 'Pap, ik denk dat het goed is dat mijn carrière nu eindigt. Ik weet uit betrouwbare bron, voor zover me dat zelf niet is opgevallen, dat je er bijna aan dood bent gegaan. Je bent altijd zo zenuwachtig, zo gespannen, zo over je toeren, dat ik blij ben dat het afgelopen is. Anders blijf je er nog in!'” Van den Hoogenband schuddebuikt van het lachen. „Dat heb ik me nooit zo gerealiseerd. Zo zie je maar dat anderen een totaal verschillende perceptie van mijn gedrag hebben dan ik zelf.”

„Ach, het is ons een beetje overkomen. Je bedenkt niet dat je zoon een topatleet wordt. Dat weet je niet van te voren. Nou ja, ik nu wel met mijn kleindochter! Ach nee, ik grap maar wat. Natuurlijk hoeft dat voor mij niet.”